

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LXII. ÉVFOLYAM, 2022. 7. SZÁM

TÚLÉLÉSI STRATÉGIÁK

a gazdasági válság kezeléséhez

3. oldal

Befektetői felmérés: esély
a világgazdasági recesszióra

9. oldal

Metaverzum:
egyelőre távoli vízió

11. oldal

Európai minimálbérek:
az EP már megszavazta

15. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Milyen túlélési stratégia segíthet a válság kezelésében?..... 3
- Kormányprogram az energaintenzív termelő kis- és közepes vállalatoknak ... 8

AKTUÁLIS

- Londoni befektetői felmérés: a globális üzleti szektor csaknem feles esélyt lát a világgazdasági recesszióra 9

NAGYÍTÁS

- Metaverzum: másrahasználnák a fogyasztók, mint a vállalatok 11

NAPIRENDEN

- Két napig Budapesten tanácskozott a Nemzetközi Munkáltatói Szövetség európai és közép-ázsiai tagozata 13

EURÓPAI UNIÓ

- Megszavazta az Európai Parlament a minimálberek meghatározásának új szabályait 14
- Az EU az uniós környezetvédelmi szabályok hatékonyabb nemzeti alkalmazását sürgeti 15
- Európai jogszabálytervezet a globális erdőirtás megfékezésére 16
- Digitális gazdaság és társadalom: érzékelhető a fejlődés, de lemaradás is van 17
- Szigorúbb kiberbiztonsági szabályozás jöhet 18

KÖNYVJELZŐ

- Modern gazdasági hőseposz az Instagramról 19

A MAGYAR GYÁRIPAR az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Címlapkép: depositphotos.com

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

„Az októberi energiaszámlák megérkezte után derül ki igazán, mennyit érnek a hirtelen bevezetett takarékosági intézkedések”

Csapás csapás hátán: járvány után energiaválság

Rendkívüli helyzet van a magyar gazdaságban: az energiaárak az egekben, az infláció vágtat, a kilátások bizonytalanok. És nem tudni, mikor, hol lesz vége ennek a rémálomnak.

Gondoltuk volna, hogy a Covid-járványhoz képest is jöhet rosszabb? Most úgy tűnik, jött. Lapunkban arra kértünk néhány szakmai szervezetet – az MGYOSZ tagjait –, hogy vázolják, miként látják a mostani helyzetet, a kilátásokat, milyen túlélési stratégiát látnak az adott ágazatban. Nem meglepő, hogy a turizmus – vendéglátás, szállodaipar – helyzete látszik a legnehezebbnek. „A Covid alatt volt remény, hogy lesz majd oltás, vagy véget ér a járvány, s utána az élet megy tovább. Most viszont nincs ilyen természetes reménysugár. A gáz ára ma már nem gazdasági kérdés. Túlmeleg minden józanész diktálta határokon, a nagypolitika mozgatja az árakat” – értékelte a helyzetet Gál Pál Zoltán, a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) elnöke (3. oldal). Az építőipar idáig a válság nyertesei között volt. A kereslet messze meghaladta a kínálatot, így a megugró költségek kezelése se volt gond. „... a túlélés jelenleg használt leggyakoribb eszköze a költségek növekedésének vevőre történő háritása. Az idén a költségnövekedésnek kb. a kétharmadát tudták a vevőre háritani az építőiparosok” – mondta Koji László, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének (ÉVOSZ) elnöke (4. oldal). Nem ilyen szerencsés a könnyűipar. „Itt már a 200 ezer forintra felemelt minimálbér kifizetése is erőpróba feladat volt az év elején. Akkor, amikor még alig voltunk túl a Covid-okozta megrázkódtatáson. Még nem rendeztük a sorainkat, amikor beütött a horror energiaár. Nem tudom, ki mit tud csinálni. Az biztos, hogy kormányzati segítség nélkül sok vállalat nem lesz képes túlélni ezt a csapást. Többen csökkentett üzemmódban gondolkodnak, egy üzemszarnokba szervezik össze a teljes munkát, a többit lezárják. Az októberi energiaszámlák megérkezte után derül ki igazán, mennyit érnek a hirtelen bevezetett takarékosági intézkedések...” – válaszolta az iparág borús kilátásait Dr. Kokasné dr. Palicska Lívია, a Magyar Könnyűipari Szövetség elnöke (6. oldal). Ráadásul „ebben az ágazatban sok kkv működik, amelyek nem rendelkeznek a túléléshez szükséges tartalékkal. Az Európai Unió textilipara rendkívül éles nemzetközi versenyben működik, ezért itt az sem megy, hogy az egekbe szökő költségeket áthárítsák a fogyasztókra. A túléléshez elkerülhetetlen az EU és a helyi hatóságok hathatós segítsége.”

Tehát drámai helyzet alakult ki a gazdaságban. Az élet azonban megy tovább. Az Európai Parlament napirendre vette a minimálbér új szabályozását, s azt meg is szavazta. Igaz, ha a Tanács is rábólint erre, a tagállamoknak még két évük lesz az új szabályok bevezetésére. Addig még sok minden történik. A szándék tisztességes és támogatandó. Az Európai Unió a tisztességes megélhetést és munkakörülményeket biztosító minimálbér megállapítását és a kollektív béralku lehetőségének kiterjesztését várja a tagállamoktól (15. oldal). Csak drukkolni lehet, hogy rendkívüli körülmények ne akadályozzák az új szabályok bevezetését, s hogy erre a vállalatok, az egyes országok gazdaság megfelelő gazdasági erővel is rendelkezzen. Igaz, sokszor nem a fedezet, hanem a szándék jelenti a legfőbb akadályt...

Milyen túlélési stratégia segíthet a válság kezelésében?

Rendkívüli helyzet van a magyar gazdaságban: az energiaárak az egekben, az infláció vágtat, a kilátások bizonytalanok. Körkérdésünkben arra kértük az MGYOSZ néhány tagszervezetének vezetőjét, vázolja, milyen túlélési stratégia segíthet az adott ágazatban a nehéz helyzet kezelésében. Egyáltalán: vannak túlélési stratégiák?

Gál Pál Zoltán: A gázár-sokk az alapanyag drágulásával és a bérnyomással párosulva a turizmus összeomlását idézheti elő

Az elmúlt három évben minden rossz öszejejt a turisztikai és vendéglátóipari ágazatban, így nehéz megmondani, mi lesz ennek a sok csapásnak a vége.

A Covid-járvány talán ezt a területet sújtotta a leginkább, sokan bezártak, van, akik a járvány elmúltával már ki sem tudtak újra nyitni. De azért beindult a turizmus: bár Budapesten az ideai forgalom a növekedés ellenére sem érte még el a 2019. évi bevételt, de vidéken például a 2021-es év kifejezetten jól sikerült, s 2022 sem volt rossz időig.

Nyár elején azonban már egyre több figyelmeztető jel mutatta, a megpróbáltatásoknak még nincs vége. Kezdetben még csak a légitársaságoknál volt baj: látszott, nincsenek felkészülve a hirtelen megugrott forgalomra, így gyakorlatilag az ő kapacitáshiányuk fogta vissza a nekilóduló tömegeket. Állandósultak a késések, a járatkimaradások, volt olyan repülőter,

ahol jobb híján korlátozták a forgalmat. A hiányos légi infrastruktúra okozta bajok elmaradt haszonként jelentek meg a turizmus-vendéglátásban. A gáz folyamatosan drágult, de akkora árrobbanásra senki sem készült, mint ami bekövetkezett. A gáztőzsdét nem piaci folyamatok befolyásolják már, hanem a spekulánsok. A brókerek extraprofitot zsebelnek be, az árkockázatot hedge üzletekkel kivédi a kereskedők. Az energia felhasználók kiszolgáltatottak: az éttermeknél korábban az energia a költségek 10-12 százalékát tette ki, Most ez sokszorosára 8-10 szerezre növekedett, az sem ritka, hogy meghaladja a várható bevételt.

Rövidtávon nem látjuk a piaci megoldást. A Covid alatt volt remény, hogy lesz majd oltás, vagy véget ér a járvány, s utána az élet megy tovább. Most viszont nincs ilyen természetes reménysugár. A gáz ára ma már nem gazdasági kérdés. Túlmege minden józanész diktálta hatá-

Gál Pál Zoltán, a Jet Travel Kft. tulajdonos ügyvezetője, a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) elnöke, az MGYOSZ alelnöke

rokon, a nagypolitika mozgatja az árakat. Mivel az energiaárak továbbgyűrűznek, így minden kapcsolódó szolgáltatás, alapanyag ára megugrott, amit nehéz tovább hárítani. Mindezek alapján azt gondolom, ha nem kap az ágazat valamilyen központi támogatást – ezért lobbizunk minden szinten –, akkor tömeges üzletbezárások várhatók. Ez még nem jelent feltétlenül csődöt, de a kínálat szűkülése mindenképpen baj a hosszú távú turisztikai vonzerő fenttartása érdekében. Budapest vonzó turisztikai célpont még most is, ám ha az élményt nyújtó szolgáltatások bezárnak, ha a bulinegyed nem működik, vagyis nem lesz hol szórakozni, jól enni, inni, akkor ez logikusan visszahat az utazási kedvre is.

Úgy tapasztaljuk, a kormányzat nyitott a problémák kezelésére, valamilyen támogatás folyósítására. Mivel az ágazat rendkívül heterogén, nehéz olyan megoldást találni, ami mindenkinek jó. Fontos

„A gáz ára ma már nem gazdasági kérdés. Túlmegy minden józanész diktálta határon, a nagypolitika mozgatja az árakat. Mivel az energiaárak továbbgyűrűznek, így minden kapcsolódó szolgáltatás, alapanyag ára megugrott, amit nehéz tovább hárítani. Mindezek alapján azt gondolom, ha nem kap az ágazat valamilyen központi támogatást – ezért lobbizunk minden szinten –, akkor tömeges üzletbezárások várhatók”

Koji László: A túlélés jelenleg használt leggyakoribb eszköze a költségek növekedésének vevőre történő hárítása

A túlélési stratégia eltérő lehet annak fényében, hogy az adott építési vállalkozó az elmúlt jó években tudott-e tartalékokat képezni. Az a tapasztalatom, hogy a mikró és kisvállalkozások üzleti filozófiájában többnyire még nincs benne a tartalék képzése, az eredményt havonta, évente teljes egészében „kiveszik, hazaviszik”. Ebben a körben túlélési stratégia nem jellemző.

Tartaléka a közepes és nagyvállalkozásoknak van. Vagyis a stratégia első eleme a nehéz időszakban a tartalékok igénybevétele. (A mikró, kicsi cégek többsége otthonról nem fogja visszavinni a „tartalékokat”, inkább szünetelteti a tevékenységét)

Az építő iparban a működésre szánt tartalékok átlagosan fél évig szoktak kitartani, a nagyobb sikeres vállalkozásoknál egy üzleti év a mérce.

2023. évben, ha az építőiparnak összehasonlítható áron több mint 10 százalékkal csökkenne a piaca – amire van esély –, akkor a legnagyobb költséghányadot jelentő rovaton csökkent. Ez a döntés a munkaerőhöz kötődik. Vagyis ilyen, vagy ennél nagyobb mértékű piacsűkülés esetén létszámleépítés fog bekövetkezni, elsődlegesen a segéd munkások, betanított munkások körében.

Összességében az ágazatról elmondhatom, hogy az építési vállalkozók egész évre szóló áremelkedési várakozásait a piaci folyamatok felülírták. Az ÉVOSZ elemzéseiből kiderül, hogy az építésgazdaság területén tapasztalható áremelkedés több mint duplája a fogyasztási ár növekedésének.

Az új építéseknel és a felújításoknál egyaránt megjelenik a drasztikus áremelkedés, melynek ez év végéig történő visszarendeződésére semmilyen jel nem utal. Az építőipari alapanyag- és építési termékeket gyártó vállalkozások az orosz-ukrán háború piaci hatásait, a kivitelezők a beszerzési nehézségeket az év első felében beárazták. További kitettséget a kiszámíthatatlan energiaár-változások és a Ft/EUR árfolyam változása okozhat.

Az építési termékek gyártásának költségei között az energiaköltségek részaránya átlagosan 25%-os nagyságrendet jelent, de vannak olyan építési termékek (pl. cement, égetett kerámia, téglák, egyes szigetelőanyagok), ahol ez az arány magasabb annak ellenére, hogy az anyaggyártók nagy többsége modern, energiatakarékos berendezésekkel, technológiával termel.

A forint árfolyamának euróhoz való viszonyulása pedig a kivitelezőknél tud üzleti sokkot okozni, hiszen a felhasznált építési termékek, anyagok 48%-a importból érkezik. A nemzetközi beszállítói láncok problémái a hazai kivitelezési idők hosszabbodását eredményezik. A forint további apró gyengülése is jelentős árfelhajtó tényező az építésgazdaságban.

Az építőiparban a szakmunkások és mérnökök megtartása várhatóan tovább növeli a vállalkozások költségeit, amit be kell, hogy vállaljanak a cégek annak érdekében, hogy a hazai és nemzetközi munkaerő piacon munkaadóként versenyben tudjanak maradni.

Az ÉVOSZ tapasztalatai szerint megrendelői oldalról első számú üggyé a finanszírozhatóság kérdése vált. Az állam és az önkormányzatok jelentős volumenű építési beruházásokat halasztanak későbbre. A lakosság hitelképességének, az energiamegtakarítást célzó beruházások,

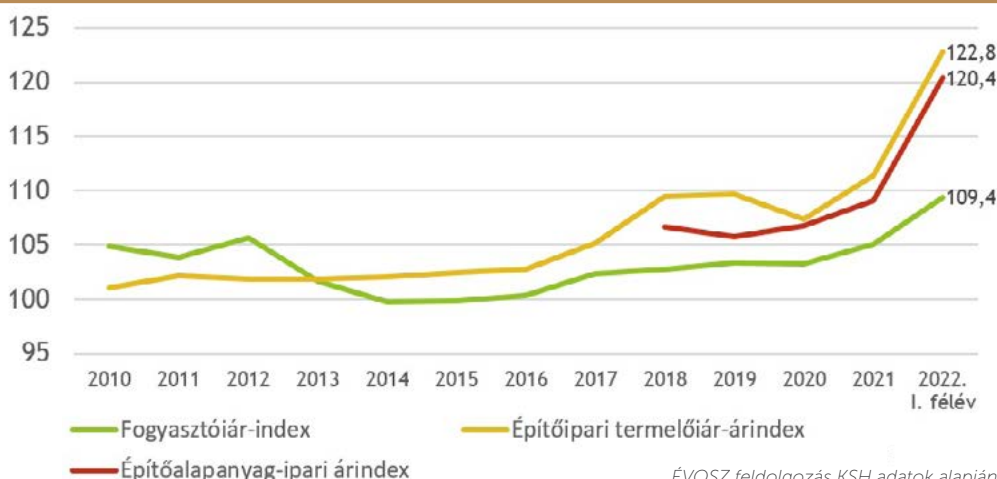
Koji László, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének (ÉVOSZ) elnöke, az MGYOSZ alelnöke

felújítások finanszírozhatóságának a határára érkezett. A hazai és külföldi befektetők eddig állami támogatásokra számítottak, egyre inkább az egyéb állami közreműködést is értékelnék. Ilyen az állami, önkormányzati területek vállalkozásba adása, közreműködés a közművesítésben, a magánereőből megépített létesítmények állami, közösségi igénybevétele az üzemeltetés során.

Mindezek alapján túlélés jelenleg használt leggyakoribb eszköze a költségek növekedésének vevőre történő hátrítása. Az idén a költség-növekedésnek kb. a kétharmadát tudták a vevőre hátrítani az építőiparosok.

„Az a tapasztalatom, hogy a mikro és kisvállalkozások üzleti filozófiájában többnyire még nincs benne a tartalék képzése, az eredményt havonta, évente teljes egészében >kiveszik, hazaviszik <. Ebben a körben túlélési stratégia nem jellemző. Tartaléka a közepes és nagyvállalkozásoknak van.”

Főbb építőipari ármutatók és a fogyasztói árindex alakulása (előző év azonos időszaka=100%)

ÉVOSZ feldolgozás KSH adatok alapján

Dr. Kokasné dr. Palicska Lívია: Az elmúlt két évben a cégek tartalékaikat felélték, sorra várható a tönkremenésük, bedőlésük

Nincs egységes stratégia a túlélésre. Van, ahol elavult ingatlanban működik a vállalkozás, ott bizonyára mással kell megküzdeni, mint ahol nem az ingatlan a gond, hanem a nagy energiaigényű, amúgy korszerű technológia. A technológián nem lehet változtatni, ott szigorú előírások határozzák meg a munka menetét. Az ágazatban egy dolog általánosan igaz: nagy a baj!

Itt már a 200 ezer forintra felemelt minimálbér kifizetése is erőpróbaló feladat volt az év elején. Akkor, amikor még alig voltunk túl a Covid-okozta megrázkódtatáson. Még nem rendeztük a sorainkat, amikor beütött a horror energiaár. Nem tudom, ki mit tud csinálni. Az biztos, hogy kormányzati segítség nélkül sok vállalat nem lesz képes túlélni ezt a csapást. Többen csökkentett üzemmódban gondolkodnak, egy üzemcsarnokba szervezik össze a teljes munkát, a többit lezárják. Az októberi energiaszámlák megérkezése után derül ki igazán, mennyit érnek a hirtelen bevezetett takarékosági intézkedések.

Éppen a napokban jelent meg az Euratex, az európai textilipari szövetség állásfoglalása, melyben felhívják az Európai Unió döntéshozóinak figyelmét arra, hogyha nem lépnek gyorsan, az európai textilipar nagy része elvérzik. Sok vállalkozás már most felfüggesztette működését, hogy elkerülje a napi több tízezres veszteséget. Az ágazat ugyanis erősen energiaigényes. A gáz sok szegmensben nem helyettesíthető más energiaforrással. Mivel az USA-ban, Törökországban és Kínában a gáz ára töredéke az európainak, az európai gyártók versenyképtelenné válnak, kiszorulnak a piacról. Éppen ezért az Euratex sürgeti az energia ársapka bevezetését olyan szinten, ami lehetővé teszi a versenyképes működést. A döntésnél figyelembe kell venni, hogy ebben az ágazatban sok kkv működik, amelyek nem rendelkeznek a túléléshez szükséges tartalékkal. Az EU textilipara rendkívül élés nemzetközi versenyben működik, ezért itt az sem megy, hogy az egekbe szökő költségeket áthárítsák a fogyasztókra. Itt a túléléshez elkerülhetetlen az EU és a helyi hatóságok hathatós segítsége.

Az európai textilipari gondok Magyarországon fokozottan vannak jelen. Egy konkrét példával is illusztrálnám, mekkora a baj. A textiltisztító szektorról készült egy felmérés, amely jól jellemzi az egész könnyűipar helyzetét. A mosodai önköltségek elemzésekor kiderült, hogy a tisztított ruha árában az energiaköltségek korábban egyharmad részt tet-

Dr. Kokasné dr. Palicska Lívía, az Innovatext Textilipari Műszaki Fejlesztő és Vizsgáló Intézet Zrt. vezérigazgatója, a Magyar Könnyűipari Szövetség elnöke

tek ki, jelenleg már az ötven százalékát (közvetve vagy közvetlenül). A textiltisztító szektor éves szerződésekkel dolgozik partnereivel, ez az időintervallum a közbeszerzéseknél 1-3 év. Jelenleg semmi sem tervezhető, részben a Covid miatt, részben az energiaárak miatt sem. Nagyon sok cég emiatt az önköltségi ár alatt kénytelen dolgozni a szerződéses kötelezettségei miatt.

Az elmúlt 2 évben a textiltisztító cégek minden támogatási formából kiestek, holott a szolgáltatás az idegenforgalmat, a szállodaiipart, az ipart és az egészségügyet is kiszolgálja. A home office miatt a szolgáltatás igénybevétele is jelentősen visszaesett. A nagyüzemek döntő többsége 2-3 műszak helyett nem teljes egyműszakos munkára kényszerült. A fajlagos energia kihasználtság nem éri el az optimális mértéket, az azonos energiaköltség kevesebb ruhára osztozik. Az egyéb segédanyagok költsége is 2-3-szorosára emelkedett az energiaköltségek és a munkabér költségek nagymértékű emelése miatt. Az elmúlt két évben a cégek tartalékaikat felélték, sorra várható a tönkremenésük, bedőlésük.

Jelentős és soron kívüli áremelést kellene végrehajtani, amit a piac nem visel el. Valamilyen mentőöv lenne szükséges, hogy a textiltisztító szolgáltatást ne érje el a teljes csőd, legyen kikkel a járványos időszakot túlélni és az alapvető higiéniai biztosítani minden területen.

A textiltisztítók több javaslatot is kidolgoztak arra, milyen kormányzati segítséggel lehetne megakadályozni a cégek tömeges bedőlését. Úgy vélem, az ágazat több területén is hasonló a helyzet, talán csak a konkrét gondok mások, de a végeredmény ugyanaz: a horror energiaárak miatt teljes a bizonytalanság, nagy a csődveszély.

„Ebben az ágazatban sok kkv működik, amelyek nem rendelkeznek a túléléshez szükséges tartalékkal. Az Európai Unió textilipara rendkívül élés nemzetközi versenyben működik, ezért itt az sem megy, hogy az egekbe szökő költségeket áthárítsák a fogyasztókra. A túléléshez elkerülhetetlen az EU és a helyi hatóságok hathatós segítsége.”

Vámos György: Be kell csukni, hogy ki lehessen nyitni

A szakszervezet lelkesen lapozgatja a naptárt, ügyelve arra, nehogy kihagyjon egy hónapot a vasárnapi boltzár bevezetésének felvetésében. Ráadásul úgy, hogy azért 12 óráig ki lehessen nyitni, ami nem egy részleteiben is végiggondolt javaslat. Ma egyébként mindenki úgy dönt a nyitvatartásról a hét bármely napján – a munkaszüneti napokat és december 24. délutánját leszámítva –, ahogyan akar.

És közben sok-sok jelzés alapján a magyar gazdaságot megrengető recesszió közeleg, növekvő munkanélküliséggel körítve. Ennek sok egyéb bajjal tetézve kereskedők is áldozatai lehetnek, már a legnagyobb láncok is a lehető legóvatosabban bánnak a működésüket fedező kiadásaikkal. Az üzletek száma a felfelé ívelő gazdasági pálya mentén is folyamatosan csökkent az elmúlt években, most viszont a nagyobb bajok közepette többen fognak kényszerű okok miatt bezárni. A kormány pedig kimondta, hogy fő célja a termelő vállalkozások támogatása, amiből az következik, hogy a különféle szolgáltatók, így a kereskedők is, legfeljebb a markukat tarthatják.

A vásárló pedig egyre többet válogat és keresi a számára legolcsóbb vásárlási lehetőségeket. Bármit és bármennyiért már nem emel le a polcról, az év elején a vásárlókkal kezdett flört jegyében a pénztárcákba dugott pénz ellillant, legnagyobb részét elszívta a nyár végén már 15% feletti drágulás. Élelmiszerboltba pedig tömött pénztárca nélkül kár is belépni, ott már 30% feletti az áremelkedés üteme, ráadásul az infláció száguldásának nincs még vége. A boltosok egy részének viszont igen, hiszen a vásárló már hónapok óta egyre kevesebbet pakolgat a kosarába, a kereskedők egyre szélesebb köre pedig a veszteségeit is kénytelen egyre vastagabb ceruzával számolgatni kockás papírján.

A legnagyobb költség a polcra kipakolható étekeféleségek, portékák beszerzési ára, ami nagyobb ütemben nő, mint a bolti ár. Az élelmiszerüzletekben a 30% körüli áremelkedés mellett az élelmiszeripar 40%-kal drágábban szállít már, mint egy éve. Az energiaköltségek sem kímélik a boltokat. És akkor még viselniük kell év végéig (vagy ki tudja meddig) az árstop veszteségeit is, így döntött a kormány legutóbb. Folyamatosan nőtt a februári bevezetés óta azoknak az árstopos élelmiszereknek a köre, amelyeknél a beszerzési ár már magasabb lett, mint az október 15-i szinten maximalizált fogyasztói ár, vagyis az az árszint, amennyiért most a kereskedők az érintett termékeket értékesíthetik.

Azt azért el kell ismerni, hogy az árstop beveze-

Vámos György,
az Országos Kereskedelmi
Szövetség (az MGYOSZ
tagszervezete) főtítkára

tése óta – részben a háború, az energia árrobbanás, részben az aszály következményeként – olyan drasztikus inflációs nyomás alakult ki, amit az indításkor nem lehetett előre látni. És megkezdődött a legrosszabb, az áruhiány egy-egy árstopos termékből, most éppen cukrot nem lehet kapni. Ehhez hasonló hiányok a jövőben is lesznek. És ha a vásárló szimatot fog időben, akkor nem lesz rest felvásárolgatni sem, volt már rá példa. Az árstop diszkrét bája egyébként, hogy egy-egy termék esetében nem a korábban legolcsóbbat vonták be a regulába, hanem egy magasabb árfekvésűt (például a 2,8%-os UHT tejet, így ma az 1,5% sokkal drágább).

A kereskedők és beszállítók egyre nehezebb piaci helyzetbe sodródnak a következő hónapokban. A döntő kérdés minden nyitás előtt, mi az a költség, amiből még faragni lehet, a zökkenőmentes működés mellett. És bizony ebből nem maradhat ki a nyitva tartás sem, több kereskedő is formázott már rajta a közelmúltban. De hát a nyitvatartás nem pusztán pénzügyi kérdés, a reklámereje is döntő. Az üzletek sajátosságai pedig eltérőek, a vásárlók igényei is, akár abban, hogy mikor mennek a legszívesebben vásárolni. A nyitvatartás rövidítése pedig, amit sok kereskedő mérlegel most is, a szükséges munkaerő kérdését is felveti, természetesen más költségekkel együtt. Az üzletek többsége már évek óta zárva tart vasárnap, akad, aki szombat délelőtt is, azért, hogy hétfőn ki tudjon nyitni. Vagyis: be kell csukni ahhoz, hogy ki lehessen nyitni. És ha a gazdaság bajai tovább nőnek, akkor a nyitva tartás is rövidülni fog.

„Az árstop diszkrét bája, hogy egy-egy termék esetében nem a korábban legolcsóbbat vonták be a regulába, hanem egy magasabb árfekvésűt (például a 2,8 százalékos UHT tejet, így ma az 1,5 százalékos sokkal drágább)”

Kormányprogram az energiaintenzív termelő kis- és közepes vállalatoknak

Nagy Márton gazdaságfejlesztési miniszter a rendkívüli kormányzótávó tájékoztatón bejelentette: a kormány az energiaintenzív termelő kis- és közepes vállalkozásokat támogató programot fogadott el. A program október 1-től indul, 2023 végéig tart, és két fontos eleme van: az egyik a működési költségek, a másik pedig a beruházások támogatása – ismertette az MTI a bejelentést.

A működési költségek támogatása azt jelenti, hogy három hónapra – októberre, novemberre és decemberre – az energiaintenzív feldolgozóipari kkv-k áram- és gázzsámlája növekményének 50 százalékát kifizeti az állam – közölte a miniszter, hozzátéve, ha például valakinek 10-ről 60-ra felmegy a számlája, akkor nem a hatvannak az ötven százalékát fizetik ki, hanem az 50-nek az 50 százalékát.

Emellett a kormány elindít egy energiaátállási, energiahatékonysági beruházás-támogatási programot, itt maximum 15 százalékos önerő támogatást adnak a kkv-knak annak érdekében, hogy hosszú távon versenyképesek maradjanak. Jelezte: a Széchenyi Kártya Programban támogatott kamatozás mellett vehető igénybe hitelek ilyen beruházásokhoz, azonban a bankok akár 20-30 százalékos önerőt is kérhetnek.

A vállalkozásoktól azt kérik, hogy a munkahelyeket őrizzék meg, az általuk foglalkoztatottak száma 2023 végével ne csökkenjen 90 százalék alá a jelenlegi szinthez képest – mondta Nagy Márton.

Hozzátette: uniós definíció szerint energiaintenzívnek tekintenek minden olyan vállalatot, amelynek az energiaköltsége a nettó árbevétel arányában 2021-ben 3 százalék felett volt. A programmal a feldolgozóipari kkv-kat célozzák, azaz azokat a cégeket, amelyek a feldolgozóiparban működnek TEÁOR kód alapján, vagy árbevételeük több mint 50 százaléka a feldolgozóiparból származik – tette hozzá. A gazdaságfejlesztési miniszter arra is kitért, hogy a kormány két másik programot – egy gyármentő programot és egy új munkahelyvédelmi akciótervet – is megtárgyal, de ezekről még nem döntött, a következő hetekben fogja kialakítani ezeknek a keretrendszerét.

A gyármentő programban nagy energiaintenzív iparvállalatoknak, gyáraknak az energiahatékonysági beruházásait fogják támogatni. Itt már nincsen működési költségtámogatás, csak beruházási támogatás, azaz ha saját pénzből vagy hitelből egy cég meg akarja ezt valósítani, akkor ebben segítenek. Az új munkahelyvédelmi akcióterv elindítását a miniszter azzal indokolta: azt látják, hogy a következő hónapokban néhány szektorban, ahol az energiaintenzitás különösen magas, az energiaárak elszabadulása miatt a vállalatok olyan nehéz helyzetbe kerülhetnek, hogy a munkahelyek, a munkaerő csökkentésével válaszolhatnak rá. Leszögezte: a munkahelyeket meg kell őrizni, ezért nagyon fontosnak tartja a kormány az akcióterv elindítását.

Mintegy tízezer potenciális érintettje lehet a kkv-kat érintő programnak. Mivel ezen cégeknek egyéb likviditási problémáik is adódhatnak, például a magasabb bérek kigazdálkodása miatt, a programot három hónap után értékelni fogja a kormány és dönt az esetleges folytatásáról – mondta Nagy Márton.

Közölte: 116 energiaintenzív szektort azonosítottak, és a kkv-knak szánt programmal ezeket célozzák meg, mert azt nem tartják hatékonyak, hogy mindenki nyakló nélkül kapjon pénzt. Az a lényeg, hogy a kkv-k az energiaválság után is életképesek és versenyképesek maradjanak, és megvédjék a munkahelyeket – idézte az MTI a minisztert.

Londoni befektetői felmérés: a globális üzleti szektor csaknem feles esélyt lát a világgazdasági recesszióra

A globális vállalati szektor szereplői most már csaknem feles esélyt látnak arra, hogy a világgazdaság recesszióba süllyed a következő egy évben – áll az egyik legtekintélyesebb londoni pénzügyi-gazdasági elemzőház, az Oxford Economics szeptemberi globális felmérésében. A Fitch Ratings nemzetközi hitelminősítő új, jelentősen felülvizsgált negyedéves előrejelzése is borúlátó.

A 2022. tavaszi előrejelzést övező számos negatív kockázat valósággá vált. Az ukrajnai orosz invázió tovább fokozta az energia- és élelmiszerárakra ható, felfelé irányuló nyomást, amely a globális inflációt is felfelé hajtja, csökkentve a háztartások vásárlóerejét, és a korábban feltételezettnél gyorsabb monetáris politikai választ indokol. Az amerikai növekedés folyamatos lassulása tovább súlyosbítja Kína szigorú Covid-ellenes politikájának negatív gazdasági hatását.

Az Oxford Economics beszámolója szerint romlottak a rövid távú világgazdasági növekedéssel kapcsolatos várakozások: a szeptemberi felmérésbe bevont cégek előrejelzéseinek mediánszintje mindössze 1,9 százalékos globális GDP-növekedést valószínűsít 2022-re az előző vizsgálatban kimutatott 2,1 százalék után, és a mostani mediánvárakozás 1,8 százalékponttal gyengébb világgazdasági bővüléssel számol az Ukrajna elleni orosz invázió előtt várt ideai globális növekedési ütemnél.

A jövő évi világgazdasági növekedéssel kapcsolatos várakozások is gyengültek: az Oxford Economics felmérésébe bevont üzleti nagyvállalkozások előrejelzéseinek középértéke az előző, júliusi vizsgálat résztvevői által valószínűsített 2,2 százalék helyett immár csak 1,8 százalékos globális növekedést valószínűsít 2023 egészére.

A válaszadók átlagosan mindössze 17 százalékos esélyt adtak arra, hogy a világgazdaság növekedési üteme jövőre elérheti vagy meghaladhatja a 3 százalékot. Az Oxford Economics londoni elemzői kiemelik: a felmérés résztvevői által a 3 százalékos vagy ennél gyorsabb jövő évi globális növekedésre adott átlagos esély hozzávetőleg a fele a júliusi vizsgálatból leszűrhető hasonló várakozásoknak.

A szeptemberi felmérésben kért üzleti szereplők átlagosan mindössze 5 százalékos esélyt adtak arra, hogy a globális GDP-érték 2023-ban 4 százalékkal vagy ennél nagyobb ütemben bővülhet.

A válaszadó cégek ugyanakkor 25 százalékos eséllyel jósolták, hogy az ukrajnai háborúból eredő energiapiaci felfordulás jövőre a gázellátás adagolására kényszeríti és recesszióba sodorja az európai gazdaságokat. Az Oxford Economics szeptemberi felmérésének résztvevői átlagosan 47 százalékosra taksálták annak az esélyét, hogy a következő tizenkét hónapban a világgazdaság egésze is recesszióba süllyed.

A ház ugyanakkor kiemelte, hogy saját modellszámításai alapján nem tartja elkerülhetetlennek a jövő évi világgazdasági recessziót. A cég közölte: frissen felülvizsgált előrejelzése azt valószínűsíti, hogy az általa vizsgált 25 fejlettségű gazdaság közül 14 kerül recesszióba 2022

172 NAGYVÁLLALAT

Az Oxford Economics 172 nagyvállalat várakozásait vizsgálta ebben a hónapban. A felmérésbe bevont cégek együtt 6 millió alkalmazottat foglalkoztatnak, összesített éves forgalmuk hozzávetőleg kétezermilliárd dollár.

BUNDESBANK: ÉREZHETŐ VISSZAESÉS JÖN

Az energiaválság miatt a német Bundesbank hamarosan érezhető gazdasági visszaesésre és tíz százalék körüli inflációra számít Németországban havi rendszeres gazdasági jelentésének szeptemberi számában. A kilátások azonban rendkívül bizonytalanok. A bank szakértői ennek fő okaként az orosz-ukrán háború miatt rendkívül feszültté vált energiaellátási helyzetet említik.

végén vagy 2023 elején. Ezek között van a legtöbb európai, valamint az amerikai és a kanadai gazdaság, az ázsiai-csendes-óceáni térség ugyanakkor várhatóan elkerüli a technikai recessziót, vagyis a gazdaság visszaesését két vagy több egymást követő negyedévben.

Az Oxford Economics elemzőinek számításai szerint azonban a recesszióba kerülő fejlett gazdaságok zömében a visszaesés csak két vagy három negyedévig tart, és csaknem teljesen 2022 végére, 2023 elejére koncentráldódik, így az egyébként széles bázisú aktivitási gyengeség ellenére sem tűnik elkerülhetetlennek jövőre a világgazdaság technikai recessziója.

Az utóbbi időszakban más nagy londoni elemzőházak is jelentősen rontott globális növekedési előrejelzéseket adtak az energiaellátási válság és a magas infláció miatt, és vannak olyan prognózisok, amelyek nem zárják ki az euróövezeti gazdaság egész évi visszaesését 2023-ra.

A Fitch Ratings nemzetközi hitelminősítő Londonban ismertetett új, jelentősen felülvizsgált negyedéves előrejelzésében közölte: 2022-re 2,4 százalékos, 2023-ra 1,7 százalékos növekedési ütemet valószínűsít a világgazdaságban. A cég a globális hazai össztermék (GDP) ideai növekedésére szóló előrejelzését 0,5 százalékponttal, a jövő évi globális növekedésre adott becslését egy teljes százalékponttal csökkentette a júniusban kiadott előző negyedéves prognózisához képest.

A Fitch londoni elemzői az Egyesült Államokban és az euróövezetben jövőre „zéróhoz egészen közeli” GDP-növekedést – az euróövezetben valójában enyhe visszaesést –, Kínában az idén mindössze 2,8 százalékos, és jövőre is csak 4,5 százalékos gazdasági bővülést várnak. Az amerikai gazdaságban a hitelminősítő az idén átlagosan 7 százalékos, az euróövezetben 9,3 százalékos éves összetett inflációval számol.

A Fitch Ratings a globális átlagon belül az euróövezet GDP-növekedésére szóló előrejelzését csökkentette a legnagyobb mértékben, 2,3 százalékponttal, elsősorban a földgázellátási válság miatt. A valutauniós gazdaságban 2023 egészében átlagosan 0,1 százalékos visszaesésre számít. A Fitch Ratings előző prognózisa jövőre 2,2 százalékos euróövezeti GDP-növekedést valószínűsített.

A Fitch elemzői szerint az energiaválság a valutaunióon belül Németországot és Olaszországot sújtja a legnagyobb mértékben. A cég a német hazai össztermék jövő évi növekedésére szóló prognózisát 2,8 százalékponttal, az olasz gazdaság 2023-as bővülésére adott előrejelzését 2,6 százalékponttal csökkentette az előző negyedéves globális prognózisában szereplő becslésekhez képest, így azzal számol, hogy a német gazdaság teljesítménye jövőre 0,5 százalékkal, az olasz GDP-érték 0,7 százalékkal visszaesik.

EURÓPAI UNIÓ: LASSULT A NÖVEKEDÉS, DE MÉG VAN...

Lassult az euróövezet és az Európai Unió gazdasági növekedése a második negyedévben éves szinten, míg az ideai első negyedévhez képest az euróövezetben gyorsult a bővülés, az EU egészében azonban lassult az Európai Unió statisztikai hivatala, az Eurostat adatai szerint.

Az euróövezet hazai összterméke (GDP) 0,8 százalékkal bővült a második negyedévben az első negyedévihez képest, amikor 0,7 százalék volt a növekedés.

Az Európai Unióban a második negyedévben 0,7 százalékkal nőtt negyedéves bázison a hazai össztermék, ami lassulás az első negyedévi 0,8 százalékhöz viszonyítva.

Az egy évvel korábbi az euróövezeti GDP 4,1 százalékkal, az uniós GDP 4,2 százalékkal haladta meg az ideai második negyedévben. Az első negyedévi éves növekedés az euróövezetben 5,4 százalék, az EU-ban 5,5 százalék volt.

Negyedéves összevetésben a legnagyobb mértékben Hollandiában nőtt a GDP, 2,6 százalékkal, illetve Romániában 2,1 százalékkal és Horvátországban 2 százalékkal. A gazdaság teljesítménye a legnagyobb mértékben, 2,1 százalékkal Lengyelországban, 1,3 százalékkal Észtországban és 1 százalékkal Lettországban esett.

Az Eurostat adatai szerint Magyarország GDP-je a második negyedévben 1 százalékkal nőtt az első negyedévhez képest, amikor 2,1 százalék volt a bővülés. Éves szinten a magyar gazdaság teljesítménye 6,5 százalékra lassult az első negyedévi 8 százalékról – idézi a számokat az MTI.

Metaverzum: másra használnák a fogyasztók, mint a vállalatok

A metaverzum még távoli vízióknak tűnik, ám egyes kapcsolódó technológiai megoldások már jelenleg is komoly üzleti lehetőséget tartogatnak. A PwC legfrissebb felmérésben 5000 amerikai fogyasztó és 1000 üzleti vezető bevonásával vizsgálta, hogy a két csoport hogyan indul neki a metaverzum megismerésének. A válaszokból kiderül, hogy az üzleti vezetők 66%-a szerint vállalatuk jelenleg is aktívan foglalkozik a metaverzummal, míg a fogyasztók 50%-a tartja érdekesnek a lehetőségeit. A felhasználási területeket tekintve a vállalatok figyelme elsősorban a belső felhasználásra és tartalomgyártásra irányul, míg a fogyasztók legnagyobb arányban a digitális helyszínek felfedezése iránt érdeklődnek.

A PwC globális felmérése során megkérdezett üzleti vezetők 66%-a mondta, hogy vállalata elkötelezett a metaverzumhoz kapcsolódó aktivitásokban, és többségük szerint már most, de legkésőbb három éven belül a metaverzum az üzleti stratégiájuk része lesz.

„Fontos kiemelni, hogy »igazi« metaverzum egyelőre nem létezik. A felmérésből az is kiderült, hogy bár egyes technológiai elemek már elérhetőek és az ügyfelek, valamint az üzleti vezetők nagy része érdeklődik is irántuk, ugyanakkor a megkérdezett fogyasztók mindössze 9%-a, míg a vezetők 23%-a válaszolta, hogy tisztában van a metaverzum fogalmával és aktívan követi is a fejleményeit” – mutat rá Kanti Péter, a PwC Magyarország telekommunikáció, média és technológia szakértője.

A szakember szerint az egységes értelmezés ilyen alacsony szintje az új formálódó technológiák esetében természetes, főleg mivel a metaverzum számos komponensből – például VR, virtuális valóság (virtual reality), AR /kiterjesztett valóság (augmented reality), NFT, nem helyettesíthető token (non-fungible token: a token jelentése ebben a formában a kriptovalutára, mint digitális pénzre utal), blockchain – áll, melyek

változó érettségűek és a megkérdezettek is különböző mértékben találkozhattak velük.

A felmérés során a vizsgált üzleti vezetők fele nyilatkozott úgy, hogy vállalatuk jelenleg is rendelkezik a metaverzummal, NFT-kkel vagy kriptovalutákkal foglalkozó feladatkörökkel, illetve jelentős részük (32%) tervezi, hogy ilyen típusú munkakört hoz létre a közeljövőben.

MÁST VÁRNAK A FOGYASZTÓK, MINT A VÁLLALATOK

A metaverzum ismertségének növekedésével egyre többen fogalmazznak meg konkrét elvárásokat, igényeket a technológia felé. A PwC kutatása alapján a fogyasztói oldal legnagyobb arányban – mintegy 65%-ban – az új, digitális helyszínek felfedezését tartja a legérdekesebb felhasználási területnek, miközben a videójátékozás és a különböző szórakozási lehetőségek csak a hatodik és a hetedik helyet foglalják el a rangsorban. További érdekesség, hogy míg a fogyasztók 53%-a szívesen lépne interakcióba a számára ismerős márkákkal a metaverzumban, addig a fizikai termékek eladása és vásárlása iránti érdeklődés csak 46%, a digitális termékek iránt pedig 39%.

MI A METAVERZUM?

1. Háromdimenziós virtuális tér, melyben a felhasználók a valósághoz hasonlóan élhetik életüket és avatárjaikkal tudnak kapcsolatba lépni egymással
2. A jövő internetje, a következő internet
3. Háromdimenziós virtuális tereket egyesítő online világ.

A metaverzum egy koncepció, ami a jövőbeli internetet írja le. A kriptovalutára épülő, decentralizált metaverzum 3D-s virtuális terekből áll, amelyek egymáshoz kapcsolódva egy virtuális univerzumot alkotnak.

A metaverzum szót 1992-ben alkotta meg Neal Stephenson a Snow Crash című cyberpunk regényében, ahol ez volt a jövőbeli virtuális valóság neve. A regényben a metaverzum egy olyan, háromdimenziós virtuális teret jelölt, ahol a felhasználók avatárjai hasonlóan élhetik az életüket, mint a valóságban.

<https://jelentese.hu/idegen-szavak-szotara/metaverzum>

A FELMÉRÉSRŐL

A PwC első, 2022-es amerikai üzleti és fogyasztói metaverzum felmérése a metaverzummal kapcsolatos tudatosságot, attitűdöket, terveket és intézkedéseket, valamint a felhasználási eseteket és a kapcsolódó technológiákat vizsgálta. A felmérést a PwC Research 2022 áprilisa és májusa között végezte, több mint 5000 amerikai fogyasztó és 1000 üzleti vezető részvételével. A fogyasztók 21 év felettiiek voltak és egyenletesen oszlottak meg jövedelmi szint, nem, életkor és munkavállalói státusz szerint. Vállalati oldalról a válaszadók 64%-a üzleti, 36%-a pedig technológiai szférában dolgozik, és az ipari termékek és szolgáltatások (31%), a kiskereskedelmi és fogyasztói szektor (20%), a pénzügyi szolgáltatások (16%), a technológia, média és távközlés, az energia- (15%), köz-műipar és bányászat (9%), valamint az egészségügy (8%) területén tevékenykedik.

„A fogyasztói elvárásokhoz képest a vállalatok másként közelítenek a metaverzumhoz. Az üzleti oldal figyelme leginkább a metaverzum saját, belső felhasználására és tartalomgyártásra irányul, ami alacsonyabb kockázattal és költséggel teszi lehetővé az új technológiával való kísérletezést” – tette hozzá Kanti Péter.

A vállalatvezetők legnagyobb arányban, 42%-ban az onboarding és egyéb tréningek támogatásában látják a metaverzum hasznát, amit a kollégákkal való interakciók elősegítése követ 36%-kal. A fogyasztók számára szóló tartalom készítését csupán a harmadik helyen említették (szintén 36%-os arányban), míg a termékekhez kapcsolódó tevékenységek csak a prioritások végén kaptak helyet.

AZ ADATVÉDELMI KOCKÁZATOKTÓL TARTANAK LEGINKÁBB A FELHASZNÁLÓK

A felmérés a metaverzummal szembeni legjelentősebb félelmekre és veszélyekre is kitér. A vállalati és fogyasztói oldalon egyaránt a kibebiztonsági és az adatvédelmi kockázatok szerepelnek az első helyeken. A válaszokból kiderül, hogy a fogyasztók számára megbízható adatvédelmi megoldások és biztosítékok kellene ahhoz, hogy bizalmat szavazzanak a metaverzumnak.

Míg a vezetők többsége várakozással tekint a metaverzumra, addig a fogyasztók megíté-

lése vegyesebb képet mutat. Fogyasztói oldalon annak ellenére, hogy a válaszadók 50%-a izgalmas lehetőségként gondol rá, 64%-uk tart a technológia társadalmi hatásaitól. 61%-uk pedig egyetért azzal az állítással, miszerint a metaverzum leginkább a fiatalabb generációknak szól. A válaszok alapján tehát úgy tűnik, fogyasztói oldalon a metaverzum iránti optimizmus félelemmel párosul, ami a PwC Magyarország szakértője szerint az internet megjelenésével és gyors fejlődésével kapcsolatos korábbi tapasztalatokból eredhet.

ROBBANÁSSZERŰ VÁLTOZÁS HELYETT FOLYAMATOS FEJLŐDÉS

A kutatás arra is rámutat, hogy az USA-ban az üzleti vezetők komoly lehetőségeket látnak a metaverzumban, hiszen a válaszadók több mint fele gondolja úgy, hogy a metaverzum vagy az internet következő megtestesülése lesz vagy teljesen forradalmasítja az üzleti folyamatok működését.

Kanti Péter szerint forradalom helyett egy több éven át tartó folyamatos evolúcióként tekinthetünk a metaverzumra, amelyben az egyes a metaverzumot felépítő új technológiák különböző időpontokban jelennek meg és változó ütemezéssel lassan válnak széles körben is elterjedté.

PwC Magyarország

Két napig Budapesten tanácskozott a Nemzetközi Munkáltatói Szövetség európai és közép-ázsiai tagozata

Bizonytalan gazdasági kilátások, vágató infláció, növekvő szakemberhiány és ezzel együtt emelkedő munkanélküliség. Ebben a nagyon ellentmondásos időszakban tartotta meg kétnapos nemzetközi tanácskozását Budapesten a Nemzetközi Munkáltatói Szövetség (International Organization of Employers, IOE) európai és közép-ázsiai tagozata az MGYOSZ és a VOSZ, a két magyar tag szervezésében.

A bevezető előadást Nagy Márton gazdaságfejlesztési miniszter tartotta a magyar gazdaság lehetőségeiről, az vállalkozói támogatások rendszeréről.

A több mint 30 országból érkező résztvevő olyan égető kérdésekre kereste a választ, mint: Milyen lehetséges gazdasági és társadalmi forgatókönyvek vannak a következő évekre? Milyen nemzetközi támogatás szükséges az európai térségben a gazdaság „felépüléséhez”? Milyen feladatok, kötelezettségek hárulnak a munkaadókra ebben a megváltozott világban? Milyen feltételei vannak a fenntartható gazdaságnak?

Az MGYOSZ nevében Rolek Ferenc köszöntette a résztvevőket.

A genfi székhelyű Nemzetközi Munkáltatói Szövetség (IOE International Organization of Employers) Európai és Közép-Ázsiai csoportja száz évvel ezelőtt alakult meg, amiről a tanácskozáson is megemlékeztek.

Az előzményekhez tartozik, hogy az első világháború befejeztével 1919-ben alakult az ILO International Labour Office Nemzetközi Munkaügyi Hivatal. A Versailles-i békeszerződés részeként alapították abban a szellemben, hogy általános és tartós békét, csak szociális igazságossággal lehet elérni. Ezt követően 1920 márciusában, jött létre az IOE International Organisation of Employers Nemzetközi Munkáltatói Szervezet, melyet eredetileg International Organisation of Industrial Employers, azaz Ipari Munkáltatók Szervezete néven alapítottak, mely szervezet kapcsolódott az ILO munkájához. Azaz a céllal jöttek létre, hogy védjék a munkáltatói érdekeket, erősítsék alku pozíciójukat és befolyásolják a kormányok újjáépítési terveit.

IOE – Európai és Közép-Ázsiai találkozó résztvevőinek csoportképe Budapesten

A szervezet missziója, azóta is a munkáltatók érdekeinek képviselete és védelme, a munka világával kapcsolatos, valamennyi területen. A nemzetközi foglalkoztatás- és szociálpolitika alapul véve, támogatja a cégek folyamatos fejlődéséhez, valamint a munkahelyek számának bővüléséhez szükséges környezetet. Az IOE folyamatosan támogatja a rászoruló fejlődő világ munkáltatói szövetségeit, valamint az átalakuló piacgazdaságok országainak most alakuló és fejlődő szervezeteit. Elismert kommunikációs szócső a munkaadók vélemény közvetítésére az ENSZ és más nemzetközi szervezetek között.

A budapesti tanácskozáson kiemelten foglalkoztak még a munkaadókra háruló kötelezettségekkel, és a feladatok elemzésével. Az országoként bemutatott jó gyakorlatok, várhatóan stabil építőkövei lesznek a résztvevő szövetségek, jövőbeli fejlődésének. Megtárgyalták azt is, hogyan támogathatják a fiatal Közép-Ázsiai szövetségek munkáját, milyen lehetőségek vannak még az együttműködés fejlesztésére.

Megszavazta az Európai Parlament a minimálbérek meghatározásának új szabályait

Az EU tisztességes megélhetést és munkakörülményeket biztosító minimálbér megállapítását és a kollektív béralku lehetőségének kiterjesztését várja a tagállamoktól. Az Európai Parlament szeptember 14-én 505 szavazattal, 92 ellenszavazattal és 44 tartózkodás mellett elfogadta az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló új jogszabályt.

A Tanáccsal júniusban született kompromisszum a jogszabály végső formájáról. A szabályzás célja, hogy javítsa az Európai Unióban élő összes munkavállaló élet-színvonalát és munkakörülményeit, és hozzájáruljon a gazdaság és társadalom fejlődéséhez. A jogszabály rögzíti, hogy melyek azok a követelmények, amelyeknek minden esetben teljesülniük kell a törvényileg vagy kollektív szerződésekben meghatározott minimálbér mértékének megállapításakor. Arról is gondoskodik, hogy a minimálbér nyújtotta védelemhez ténylegesen hozzáférjenek a munkavállalók.

A szabályok a munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkező valamennyi európai munkavállalóra kiterjednek majd. Az irányelv nem kötelezi törvényileg meghatározott minimálbér bevezetésére azokat a tagállamokat, ahol az jelenleg nem létezik, és a minimálberek által nyújtott védelmet kizárólag kollektív szerződések biztosítják. A kollektív szerződéseket sem teszi általánosan alkalmazandóvá.

AZ ÚJ SZABÁLYOZÁS FŐBB PONTJAI:

- A minimálbér egész Európában legyen olyan összegű, hogy tisztességesen meg lehessen belőle élni.
- Az uniós szabályok nem írják felül a bérek megállapításának tagállami gyakorlatát.

- A kollektív béralku lehetőségét a munkavállalók szélesebb körének biztosítani kell azokban az országokban, ahol ma még ez kevesebb, mint 80 százalékuk számára adott.
- Jogsérelem esetén a munkavállalók és képviselőik, illetve a szakszervezeti tagok jogorvoslatért folyamodhatnak.

A MINIMÁLBÉREK MEGFELELŐSÉGÉNEK ÉRTÉKELÉSE

- A minimálberek meghatározása továbbra is tagállami hatáskörbe tartozik, ugyanakkor a tagállamoknak garantálniuk kell, hogy a megélhetési költségeket és bérszinteket figyelembe véve a minimálbérből tisztességesen meg lehessen élni. A törvényileg meghatározott minimálbér megfelelésének értékeléséhez viszonyítási alap lehet egy reál árakon vett áru- és szolgáltatáskosár, illetve a bruttó mediánbér 60 százaléka vagy a bruttó átlagbér 50 százaléka.

A KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

A Tanács várhatóan még szeptemberben elfogadja hivatalosan a megállapodást. A tagországoknak attól számítva két éven belül teljesíteniük kell az irányelvben foglaltakat.

KOLLEKTÍV BÉRALKU

Az ágazati vagy ágazatközi kollektív béralku alapvető eszköze annak, hogy a minimálbér megfelelő mértékű legyen. A képviselők által ma elfogadott irányelvjavaslat e módszer kiterjedtebb

alkalmazását mozdítja elő. Azoknak az országoknak, amelyekben a munkavállalók kevesebb mint 80 százalékára terjed ki a kollektív bértárgyalások mechanizmusa, a szociális partnerek

bevonásával cselekvési tervet kell készíteniük az arány javítására.

NYOMON KÖVETÉS ÉS JOGORVOSLAT

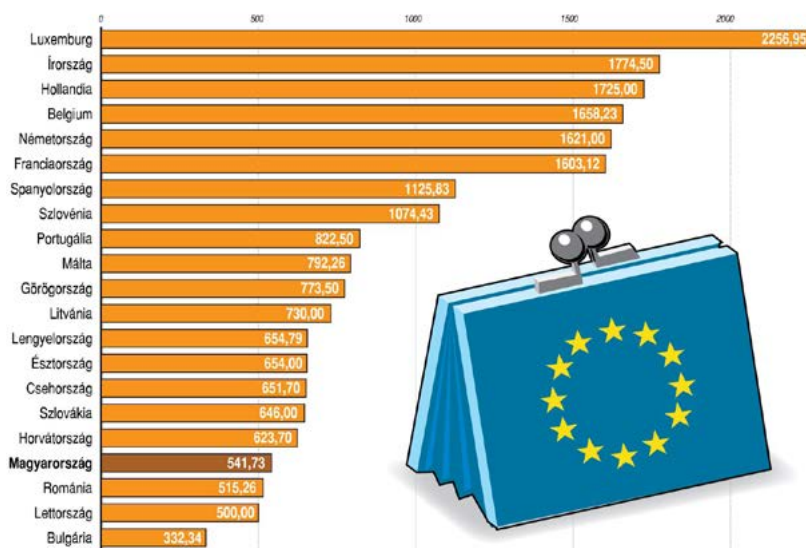
A most elfogadott irányelv értelmében a tagországoknak ki kell építeniük egy rendszert a szabályok betartásának megbízható nyomon követésére, valamint helyszíni és egyéb ellenőrzésére. A rendszer segítségével fel tudják majd tárni az esetleges visszaélésszerű alvállalkozást, színlelt önfoglalkoztatást, elszámolatlan túlórázást vagy a munkaintenzitás nem ellentételezett növelését.

Mint ismeretes, a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság tagjai júliusban támogatásukat adák a Tanáccsal 2022. június 6-án létrejött informális megállapodáshoz.

A minimálbér összege Luxemburgban, Írországon és Németországban a legmagasabb, Bulgáriában, Lettországon és Észtországban a legalacsonyabb. Az Európai Unió 27 tagországából 21-ben van törvényileg meghatározott minimálbér. Hat országban: Ausztriában, Cipruson, Dániában, Finnországban, Olaszországban és Svédországban a bérszinteket kollektív tárgyalások útján állapítják meg.

Minimálbér az EU-tagállamokban

(nemzeti havi minimálbér 2022. január 1-jén, euró, bruttó)

Ausztriában, Cipruson, Dániában, Finnországban, Olaszországban és Svédországban nincs törvényben rögzített minimálbér.

Forrás: Eurostat / MŰVA Sajtóarchívum / MTI | | | www.mti.hu

Európai Parlament magyar irodája

Az EU az uniós környezetvédelmi szabályok hatékonyabb nemzeti alkalmazását sürgeti

A környezet védelmét szolgáló, uniós szinten hozott döntések és nemzeti megvalósításuk közötti szakadék felszámolásához létfontosságú a vonatkozó szabályok hatékonyabb tagállami alkalmazása – jelentette ki az Európai Bizottság a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálatáról kiadott jelentésében.

A dokumentum szerint a környezet védelmét szolgáló uniós jogszabályok alkalmazásának elmaradása, köztük különösen a környezetvédelmi jog végrehajtásának késlekedése lehetőséget ad a környezetszennyezésre. Hangsúlyozták: az uniós szabályok nemzeti jogba való átültetése mellett számos tagállamnak kell gondoskodnia arról, hogy több pénzt biztosítson a környezetvédelmi célkitűzések megvalósításához szükséges beruházásokra – idézi a jelentést az MTI.

A jelentés megállapításai között szerepel egyebek mellett, hogy az élővizek jó állapotának helyreállítása lassan halad, és néhány országban továbbra is aggályos az ivóvízre vonatkozó szabályok végrehajtása. Határozottabb fellépésre van szükség a műanyagok, az építőanyagok és a textíliák újrafeldolgozhatóságának javítása érdekében. A hulladékkezelés megelőzése továbbra is jelentős kihívást jelent valamennyi tag-

államban, és egyes országokban a szabálytalan hulladéklerakók kérdése is megoldásra vár.

A jelentés szerint a légszennyezés változatlanul komoly egészségügyi problémát jelent az európaiaknak. A tagállamoknak következetesen teljesíteniük kell a levegőtisztaság ellenőrzésére vonatkozó követelményeket a levegőtisztaság nemzeti és uniós szintű hatékonyabb védelme érdekében – írták. Az uniós szabályoknak való megfelelés szigorúbb intézkedéseket igényel, nevezetesen a megújuló energiaforrásokon alapuló, fenntartható mobilitásra való átállást és alacsony károsanyag-kibocsátású mezőgazdasági technikák bevezetését – idézi az MTI. A jelentés szerint az uniós éghajlat-politikai jogszabályok végrehajtása megfelelő szintű, viszont minden tagállamban és uniós szinten is fokozni kell az alkalmazkodóképességet, hogy meg lehessen birkózni az éghajlatváltozás egyre súlyosabb hatásaival. Az éghajlatváltozás okozta ká-

rok megelőzésére vagy csökkentésére irányuló intézkedések jelentős gazdasági, környezeti és társadalmi előnyökkel is járnak – jegyezték meg.

A jelentés Magyarországgal kapcsolatban egyebek mellett azt állapította meg, hogy jól használta fel az unió LIFE környezetvédelmi és éghajlat-politikai programját az ország egyik legnagyobb környezetvédelmi prioritásának számító levegőminőség-javításra. A levegőminőség azonban továbbra is aggodalomra ad okot Magyarországon – írták. Az elmúlt években számos szennyező anyag szintje csökkent, de továbbra is fennáll a levegőminőségi előírások tartós megsértése, különösen a lebegő részecskék (PM10) és a nitrogén-dioxid (NO₂) értékeinek túllépésével.

A hulladékgazdálkodás terén alig vagy egyáltalán nem történt előrelépés Magyarországon. A növekvő tendenciát követően a települési hulladékképződés 2020-ban kismértékben csökkent, de ezzel egyidejűleg csökkent az újrafeldolgozási arány is. Magyarország továbbra is elmarad az uniós átlagtól, és több erőfeszítésre van szükség a 2020 utáni uniós célok eléréséhez – emelték ki.

A jelentés szerint a vízgazdálkodás terén korlátozott előrelépés történt. Magyarország vizei számos, az emberi tevékenységből és a mezőgazdaságból eredő terhelésnek vannak kitéve, ami negatív következményekkel jár az emberi egészségre, a vízminőségre, a vízmennyiségre, a

természetmegőrzésre és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra nézve. Jelentősen csökkent a nehézfém-szennyezés, de más szennyező anyagok szintje továbbra is magas – írták.

Magyarország továbbra is rossz vízminőségről számol be az ország több részéből, és azok közé a tagállamok közé tartozik, amelyek a mezőgazdaságból származó tápanyagszennyezés kezelése terén a legjelentősebb kihívásokkal néznek szembe.

Az élőhelyek és fajok védelme Magyarországon elmarad az uniós szinttől. A védett fajok és élőhelyek, különösen az erdők védettségi helyzete romlik, ami a természeti erőforrások és a biológiai sokféleség jelentős csökkenéséhez vezet. A védett erdőterületek helyzete súlyos: az értékelések több mint fele rossz védettségi helyzetről tanúskodik. Magyarország 2011-ben befejezte a Natura 2000 hálózat kiépítését, de további lépéseket kell tennie abból a célból, hogy összehangolja a természetvédelmi intézkedéseit és célkitűzéseit azokkal az uniós követelményekkel, amelyek a védett területek helyreállítására és a környezetterhelés csökkentésére irányulnak – emelték ki.

Az éghajlatváltozás tekintetében nagy a kockázata annak, hogy Magyarország nem fogja teljesíteni a 2020 utáni időszakra vonatkozó kibocsátáscsökkentési vállalásait – tette hozzá jelentésében az Európai Bizottság.

MOBILITÁSI HÉT KÖZEL KÉTSZÁZ TELEPÜLÉSSEL

Mintegy kétszáz hazai település csatlakozott a mobilitási héthez, Európa legnagyobb közlekedéssel összefüggő környezetvédelmi kampányához. Ezzel Magyarországon a negyedik legmagasabb a résztvevők száma Európában – közölte a Technológiai és Ipari Minisztérium (TIM). A kormány célja a teljes klímasemlegesség elérése 2050-ig, ami-ben kiemelt szerepet játszik a közlekedés zöldítése, hiszen Magyarországon a károsanyag-kibocsátás ötödéért a közlekedés, ezen belül 98 százalékban a közúti forgalom felel – idézi az MTI a közleményt.

Európai jogszabálytervezet a globális erdőirtás megfékezésére

A vállalatoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az általuk az unióban forgalmazott termékek előállításához nem legyen szükség erdőterületek kiirtására – jelentették ki az Európai Parlament (EP) képviselői az erdőirtás nélkül előállított termékekről szóló, uniós bizottsági jogszabálytervezetről elfogadott álláspontjukban.

Az új jogszabály a vállalatok számára kötelezővé tenné annak ellenőrzését, hogy az általuk árult termékeket nem kiirtott erdők helyén vagy leminősített földterületen termelték.

A jogszabály biztosítaná a vásárlókat arról, hogy az adott áru megvásárlásával nem járulnak hozzá erdők, a többi között pótolhatatlan trópusi esőerdők elpusztításához. Az unió ezzel is csökkenthetné az éghajlatváltozásban és a biológiai sokféleség csökkenésében játszott saját szerepét – írták.

Az Európai Bizottság javaslata szarvasmarhákra, kakaóra, kávéra, pálmaolajra, szójára és

fára, illetve az ezekből előállított termékekre, például a bőrre, a csokoládéra vagy a bútorra vonatkozik. Az Európai Parlament ezek mellett a sertés-, kecske-, birka- és baromfihúst, a kukoricát, a gumit, a faszént és a nyomtatott papírttermékeket is felvenné a listára.

A jogszabálytervezet nem tilt be árucikkeket, nem helyez tiltólistára származási országokat. Azonban a vállalatoknak kötelezően gondoskodniuk kell arról, hogy átvilágítsák szállítási láncukat és ellenőrzik a kockázatos termelőket, beszállítókat. A képviselők ahhoz is ragaszkodtak, hogy a termékek nem származhatnak 2019. december 31. után kiirtott erdők területéről. *MTI*

FELADAT AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGNAK

Az Európai Bizottságnak a jogszabálytervezet életbe lépését követő fél éven belül átlátható értékelést kell végeznie, és alacsony, közepes és magas kockázatot jelentő csoportba kellene sorolnia az országokat – áll az EP állásfoglalásában.

Digitális gazdaság és társadalom: érzékelhető a fejlődés, de lemaradás is van

Az Európai Bizottság közzétette az uniós tagállamok digitális téren elért eredményeinek nyomon követésére szolgáló, a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő 2022. évi mutató (DESI) eredményeit. A Covid19-világjárvány alatt a tagállamok haladást értek el digitalizációs erőfeszítéseikben, de még mindig nehézségekkel küzdenek a digitális készségeknél fennálló hiányosságok megszüntetése, a kkv-k digitális átalakulása, valamint a fejlett 5G hálózatok kiépítése terén.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, amelyből mintegy 127 milliárd euró áramlik a digitális terület reformjához és beruházásaihoz, nagy lehetőséget kínál a digitális átalakulás felgyorsítására, amelyet az EU és tagállamai nem szalaszthatnak el.

Az eredmények azt mutatják, hogy bár a legtöbb tagállamban van fejlődés a digitális átalakulás terén, a kulcsfontosságú digitális technológiák, például a mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazokra épülő technológiák vállalkozások általi bevezetése továbbra is alacsony szintű. Fokozni kell a rendkívül innovatív szolgáltatásokhoz és alkalmazásokhoz szükséges konnektivitási infrastruktúra (különösen az 5G) teljes körű kiépítését szolgáló erőfeszítéseket. A digitális készségek területe szintén azon fontos területek közé tartozik, ahol a tagállamoknak nagyobb előrehaladást kell elérniük.

Az Európai Parlament és az uniós tagállamok által elfogadott, a digitális évtizedhez vezető útról szóló bizottsági javaslat elő fogja segíteni a tagállamok és az EU közötti szorosabb együttműködést a DESI által vizsgált valamennyi dimenzió előmozdítása érdekében. A javaslat keretét biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy olyan közös kötelezettségvállalásokat tegyenek és több országra kiterjedő projekteket hozzanak létre, amelyek globális összefüggésben erősítik kollektív erejüket és ellenálló képességüket.

Az EU éllóvasai továbbra is Finnország, Dánia, Hollandia és Svédország. Ám még ők is hiányosságokkal küzdenek egyes kulcsfontosságú területeken: a fejlett digitális technológiák, például a mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazokra épülő technológiák elterjedtsége nem éri el a 30%-ot, és messze elmarad a digitális év-

tizedre vonatkozó kezdeményezés keretében 2030-ra kitűzött 75%-os céltól; széles körű a szakemberhiány, ami általában lassítja az előrehaladást és digitális kirekesztéshez vezet.

Összességében pozitív konvergencia figyelhető meg: az EU-ban egyre magasabb a digitalizáció szintje, és az alacsonyabb színtről indult tagállamok gyorsabb ütemben növekedve fokozatosan felzárkóznak. Olaszország, Lengyelország és Görögország az elmúlt öt évben jelentősen javította DESI-pontszámait, és – szintén európai finanszírozás segítségével – olyan tartós beruházásokat hajtott végre, amelyek szakpolitikai szempontból nagyobb hangsúlyt fektetnek a digitális gazdaságra.

Mivel a digitális eszközök a mindennapi élet és a társadalomban való részvétel szerves részévé válnak, fennáll a veszélye annak, hogy a megfelelő digitális készségekkel nem rendelkező emberek hátrányba kerülnek. A 16–74 év közötti európaiaknak csupán 54%-a rendelkezik legalább alapvető digitális készségekkel. A digitális évtized célja, hogy ez az arány 2030-ra legalább 80%-ra nőjön. Emellett annak ellenére, hogy 2020 és 2021 között 500 000 IKT-szakember lépett be a munkaerőpiacra, az EU-ban jelenleg 9 millió IKT-szakember dolgozik, ez pedig messze elmarad a 2030-ra kitűzött 20 millió fős uniós céltól, és nem elegendő a vállalkozások körében tapasztalható készséghiány leküzdéséhez. 2020-ban az uniós vállalkozások több mint fele (55%) számolt be arról, hogy nehézségekbe ütközik az IKT-állás-helyek betöltése terén. Ez a munkaerőhiány jelentős akadályt jelent az uniós vállalkozások fellendülése és versenyképessége szempontjából. A speciális készségek hiánya a zöld megállapodás céljainak elérésére irányuló uniós

GYORSUL A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS

A legtöbb tagállam jó úton halad a reziliens digitális társadalmak és gazdaságok kiépítése terén. A világjárvány kezdete óta jelentős erőfeszítéseket tettünk annak érdekében, hogy támogassuk a tagállamokat az átállásban. Nem csak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek és az uniós költségvetés révén, hanem a közelmúltban a digitális oktatásról és készségekről folytatott strukturált párbeszéd keretében is. Mivel a lehető legjobban ki kell használnunk a digitális évtized 2030-ra kitűzött céljainak eléréséhez szükséges beruházásokat és reformokat, a változásnak már most meg kell történnie – hangsúlyozta Margrethe Vestager, a digitális korra felkészült Európáért felelős ügyvezető alelnök.

GLOBÁLIS VEZETŐ

Az EU jól halad a digitális célok megvalósítása terén, és továbbra is törekednünk kell arra, hogy az EU-t globális vezetővé tegyük a technológiai versenyben. Fokoznunk kell az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy az EU-ban minden kkv, vállalkozás és iparág a rendelkezésükre álló legjobb digitális megoldásokat alkalmazza, és világszínvonalú digitális konnektivitási infrastruktúrához férjen hozzá – mondta *Thierry Breton*, a belső piacért felelős biztos.

erőfeszítéseket is hátráltatja. Ezért jelentős erőfeszítésekre van szükség a munkaerő átképzéséhez és továbbképzéséhez.

Ami a kulcsfontosságú technológiák tényerését illeti, a Covid-világjárvány során a vállalkozások ösztönözték a digitális megoldások alkalmazását. A felhőalapú számítástechnikai szolgáltatások használata például elérte a 34%-ot. A mesterséges intelligencia és a nagy adathalmazokra épülő technológiák üzleti célú felhasználásának aránya azonban csak 8%, illetve 14% (cél: 2030-ra 75%). Ezek a kulcsfontosságú technológiák jelentős innovációs és hatékonyságnövekedési lehetőségeket kínálnak, különösen a kkv-k számára. Az uniós kkv-k csupán 55%-a esetében valósult meg legalább alapszinten a digitalizáció (miközben a cél az, hogy ez az arány 2030-ra legalább 90% legyen), ami azt jelzi, hogy a kkv-k közel fele még mindig nem aknázza ki a digitális technológiák által teremtett lehetőségeket.

A kulcsfontosságú közszolgáltatások online nyújtása a legtöbb uniós tagállamban széles körben elterjedt. Az európai digitális személyiadat-tárca bevezetésére felkészülve már 25 tagállam rendelkezik legalább egy elektronikus

azonosítási rendszerrel, de közülük csak 18 rendelkezik az eIDAS-rendelet alapján bejelentett egy vagy több elektronikus azonosítási rendszerrel, ami a határokon átnyúló biztonságos digitális tranzakciók egyik kulcsfontosságú tényezője. A Bizottság közzétette az e-kormányzatról készült 2022. évi teljesítményfelmérést.

Az EU jelentős forrásokat biztosított a digitális átalakulás elősegítésére. 127 milliárd EUR-t különítettek el a Tanács által eddig jóváhagyott 25 nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben szereplő digitális vonatkozású reformokra és beruházásokra. Ez lehetőséget kínál a digitalizáció felgyorsítására, az Unió rezilienciájának növelésére és a külső függőségek reformok, illetve beruházások révén történő csökkentésére. A tagállamok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó forrásaiknak átlagosan 26%-át fordították a digitális átalakulásra, ami meghaladja a kötelező 20%-os küszöbértéket. A tagállamok közül Ausztria, Németország, Luxemburg, Írország és Litvánia döntött úgy, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak több mint 30%-át digitális célokra fordítja.

EB Magyarország

Szigorúbb kiberbiztonsági szabályozás jöhet

Az Európai Bizottság javaslatot terjesztett elő egy új európai uniós kiberbiztonsági jogszabályra vonatkozóan, amelynek célja az lenne, hogy megvédje a fogyasztókat és a vállalkozásokat a nem megfelelő biztonsági jellemzőkkel rendelkező termékekkel szemben.

A javaslat értelmében, az EU kötelező kiberbiztonsági követelményeket vezetne be az unióban értékesített, digitális elemeket tartalmazó termékekre vonatkozóan, azok teljes életciklusa során. Az EU azt szeretné elérni, hogy a digitális árucikkek, szoftverek biztonságosabbak legyenek a fogyasztók számára az egész EU-ban. A jogszabály amellelt, hogy növeli a gyártók felelősségét, lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy elegendő információval rendelkezzenek az általuk vásárolt és használt termékek kiberbiztonságáról – idézi a testület sajtóközleményét az MTI..

A javasolt rendelet minden olyan termékre vonatkozik majd, amely közvetlenül vagy közvetve egy másik eszközhöz vagy hálózathoz kapcsolódik. A piaci hatóságoknak joguk lesz visszahívni a nem megfelelő termékeket, és bírságot szabhatnak ki azokra a vállalatokra, amelyek nem tartják be a szabályokat.

ELFOGADÁS UTÁN MÉG KÉT ÉV

A bizottsági javaslatot az Európai Parlamentnek és az EU Tanácsának is jóvá kell hagynia. Elfogadását követően a gazdasági szereplőknek és a tagállamoknak két évük lesz arra, hogy alkalmazkodjanak az új követelményekhez.

Uniós felmérések szerint világszerte tizenegy másodpercenként hajtanak végre kibertámadásokat. A kiberbűnözés éves globális költsége 2021-ben elérte az 5,5 milliárd eurót. Az intelligens és összekapcsolt termékek számának növekedésével, egy kibertámadás az egész ellátási láncra kihathat, ami a belső piacon a gazdasági és társadalmi tevékenységek súlyos zavarához vezethet, alááshatja a biztonságot, vagy akár életveszélyessé is válhat – hívta fel a figyelmet a bizottság.

Modern gazdasági hőseposz az Instagramról

„Sarah Frier közelről követte az egyszerű fotóapplikációból viharos gyorsasággal százmilliárd dolláros kolosszussá váló cég történetét. Műve jóval több üzleti történetnél: bemutatja, hogyan forgatta fel az Instagram gyökerestül az életünket, szokásainkat, kapcsolatainkat, üzletpolitikánkat, hogyan alakította át a populáris kultúrát és a politikát, s hogy az Instagramot lehet imádni vagy megvetni, de megkerülni lehetetlen. Könyve segítségével megérthetjük az 'Insta' jelenséget” – olvasható a kiadó ajánlójában.

Ez a könyv az Instagram bennfentes történetét mutatja be. Megírásához sok száz ember közreműködésére volt szükség, és mindenki egyetértett abban, hogy a lehető leghitelesebben kell a valóságot tükröznie” – írja a szerző bevezetőjében. „Az Instagram volt az egyik első alkalmazás, ami teljes mértékben kiaknázta a telefonunkkal ápoltsós kapcsolatainkat. Története tanulságos lecke arról, hogy egy közösségi médiavállalat döntései – milyen felhasználókra figyeljenek, milyen termékeket fejlesszenek, milyen mérőszámokat használjanak – hihetetlen módon befolyásolhatják életünket, és azt, hogy az adott társadalmi keretek között ki érvényesül. Az Instagram sztorija – a Facebookon kívül és belül – végső soron a kapitalizmus és az egyéni becsvágy találkozásáról szól”

„Az alkalmazás igazi sztárgyárrá nőtte ki magát, amelyet még soha nem látott a világ. Több mint 200 millió Instagram-felhasználónak van 50 000-nél több követője, így akár különféle márkák népszerűsítéséből is megélhet – állítja a Dovetale influencerszer elemző vállalat. Több mint 6 millió Insta-celeb rendelkezik egymilliónál több követővel, többel, mint ahány előfizetővel a New York Times. Az Instagram karriertek indított be, sőt üzleti birodalmakat épített fel. Miután az iparág legnagyobb döbbenetere a Facebook felvásárolta, az Instagram lett az első mobilalkalmazás, amit kerek 1 milliárd dollárért értékeltek.

Mindennek hatása a társadalom összes szintjén érződik. Üzleti vállalkozások – a szállodáktól az éttermeken át a legnagyobb fogyasztói brandekig – hozzáigazítják stratégiájukat

Sarah Frier:

AZ INSTAGRAM SZTORI BENNFENTES SZEMMEL
Hogyan alakította át az Instagram az üzletet, a kultúrát és az egész életünket

Alexandra Kiadó, 2020

a kommunikáció új vizuális formáihoz, hogy kompatibilissé váljanak az Instagrammal.” (Forrásmegadás nélküli idézetek a könyvből – OP)

A The Washington Post terjedelmes recenziójából: „Amikor az Instagram alkotói ajánlatot kaptak Zuckerbergtől, egy olyan jövőt láttak születő vállalkozásuknak, amely érdeklődést hozott, de bevételt nem. S látták a tétet: egy milliárd. Ám kiderült: a pénzügyi oldal volt az egyszerű rész. Sokkal nehezebb volt integrálni a startup céget a maga 13 alkalmazottjával a világ legnagyobb közösségi média cégébe. Ennek történetét írja le aprólékos pontossággal a Bloomberg News díjnyertes üzleti és technológiai szakírója, Frier.

Zuckerberg azonnal felismerte az Instagram potenciálját, és megvásárolta a céget. Ellentétben a Facebook mottójával, az alapítóknak azt ígérte, hogy függetlenséget enged nekik a cégen belül termékük működtetésére. Ezt minden várakozással szemben meg is tartotta... amíg meg nem szegte.”

„Az Instagram-alapítók idővel kiábrándultak a Facebook pragmatikus, a növekedést mindenk fölé helyező vállalati kultúrájából, és ellenálltak a készleteseinek; inkább egy olyan gondosan felépített termékre fókuszáltak, melyben az általuk propagált felhasználói modell határozta meg, ki és mi számít sikeresnek. A terv olyan fényesen bevált, hogy az Instagram sikere végül már a Facebookot és annak elnök-vezérigazgatóját, Mark Zuckerberget fenyegette.”

A könyv egy remek mai műfaj kiváló darabja: modern gazdasági hőseposz, s vele világnk tükre.

Dr. Osman Péter